

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาวจิตภา เสถียรวิริยคุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาสารัตถศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-426-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019439

111101924

**FACTORS RELATED TO ATTITUDE TOWARDS ENVIRONMENT CONSERVATION
OF PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS IN ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION**

MISS CHITNAPA SATIANVIRIYAKUN

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Foundations of Education
Graduate School
Chulalongkorn University**

1993

ISBN 974-583-426-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวจิตนภา เสถียรวิริยคุณ

ภาควิชา

สารัตถศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ รัตนา ตุงคสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ เลเชวนิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ รัตนา ตุงคสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จุมพล พงษ์ทรชีวิน)

จิตนาภา เสถียรวิริยคุณ : ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (FACTORS
RELATED TO ATTITUDE TOWARDS ENVIRONMENT CONSERVATION OF PRATHOM
SUKSA SIX STUDENTS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.รัตนา ตุงคสวัสดิ์,
151 หน้า. ISBN 974-583-462-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษา กับเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับตัวแปร
66 ตัว ในปัจจัย 7 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านนักเรียน ด้านครอบครัว ด้านโรงเรียน ด้านกลุ่มเพื่อน
ด้านสื่อมวลชน ด้านชุมชน และด้านศาสนา ปรากฏว่า เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์
กับตัวแปร 10 ตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นตัวแปรเชิงนิมิต 7 ตัว ได้แก่
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมสั่งสอนของผู้ปกครอง การได้รับเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมจากโทรทัศน์ การเลียนแบบเพื่อน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การปฏิบัติของ
ผู้ปกครอง การปฏิบัติของครู เป็นตัวแปรเชิงนิเสธ 3 ตัว ได้แก่ กิจกรรมในชุมชน การอบรมเลี้ยงดู
แบบเข้มงวดกวดขัน และ จำนวนเงินที่นักเรียนใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อวัน

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มี 9 ตัว เรียงตามลำดับ
ความสำคัญ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมสั่งสอนของผู้ปกครอง การได้รับเนื้อหาสาระ
เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากโทรทัศน์ กิจกรรมในชุมชน กิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวนเงิน
ที่นักเรียนใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อวัน การปฏิบัติของครู การปฏิบัติของผู้ปกครองและการอบรมเลี้ยงดู
แบบเข้มงวดกวดขัน โดยกิจกรรมในชุมชน กิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวนเงินที่นักเรียนใช้จ่าย
โดยเฉลี่ยต่อวัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีความเกี่ยวข้องในทางลบ

สารัตถศึกษา
ภาควิชา.....
สาขาวิชา.....
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C440075 : MAJOR FOUNDATIONS OF EDUCATION

KEY WORD: FACTORS RELATED / ATTITUDE / ENVIRONMENT CONSERVATION /
ELEMENTARY SCHOOLS

CHITNAPA STIANVIRIYAKUN : FACTORS RELATED TO ATTITUDE TOWARDS
ENVIRONMENT CONSERVATION OF PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS IN
ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION, THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. RATANA
TUNGASVADI, M.A. 151 pp. ISBN 974-583-462-2

The purposes of this study were as follows;

1. To find the relationship between the factors and the attitude towards environment conservation of prathom sukka six students.
2. To find the factors related to the attitude towards the environment conservation of prathom sukka six students.

The results of the research indicated that :

1. The correlation coefficient between attitude towards environment conservation and all the sixty-six variables concerning students, parents, schools, peer groups, communication, communities and religion indicated that ten variables of seven factors were statistically significant at .01 level. The factors showing positive effects were students' achievement, parents' rearing, receiving of environment conservation information from television, peer groups identification, democratic up-bringing parents' practice and teachers' practice. However communities' activities, autocratic up-bringing and money expense per day showed negative relationship.
2. The nine variables relating to environment attitude were ranked as follows : students' achievement, parents' rearing, receiving of environment conservation information from television, money expense per day, teachers' practice, parents' practice and autocratic up-bringing. Nevertheless communities activities, extra curricular, activities money expense per day, parents' practice and autocratic up-bringing showed negative relationship.

ภาควิชา..... สารัตถศึกษา
สาขาวิชา..... พื้นฐานการศึกษา
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิสิต..... *gk*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Smg*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ รัตนา ตุงคสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของอาจารย์ ด้วยความเคารพ ไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิวรรณ เลขะวณิช ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล อาจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ในขั้นสุดท้าย ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลาเพื่อตรวจสอบ และ ให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้เป็นจำนวนเงิน 2,540 บาท

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณรุ่งอรุณ กุลธำรง คุณบุญมาลี ตูห์รัมย์ณี เพื่อน ๆ และพี่น้องทุกคนที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ประโยชน์หรือคุณความดีที่ได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดามารดา คุณตา คุณยายที่ให้การอบรมเลี้ยงดู ครองอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ ตลอดจนผู้เขียนหนังสือทุกเล่มที่ผู้วิจัยใช้อ้างอิงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

จิตนาภา เสถียรวิริยคุณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	ข้อตกลงเบื้องต้น	9
	วิธีดำเนินการวิจัย	9
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	11
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	13
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีเจตคติ	15
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	26
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านต่าง ๆ	34
3	วิธีดำเนินการวิจัย	57
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
	การวิเคราะห์ข้อมูล	64
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	95
	วิธีดำเนินการวิจัย	95
	สรุปผลการวิจัย	96
	อภิปรายผลการวิจัย	102
	ข้อเสนอแนะ	109
	รายการอ้างอิง	113
	ภาคผนวก	124
	ภาคผนวก ก	125
	ภาคผนวก ข	127
	ภาคผนวก ค	131
	ภาคผนวก ง	144
	ประวัติผู้เขียน	151

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงเขตบริการการศึกษาที่ล่มได้ และจำนวนโรงเรียนของแต่ละสำนักงานเขต จำแนกตามขนาดโรงเรียน	58
2	แสดงจำนวนโรงเรียนที่ล่มได้ในแต่ละสำนักงานเขต จำแนกตามขนาดโรงเรียน	59
3	แสดงรายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียนและสำนักงานเขต	60
4	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรสถานภาพของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด จำนวนเงินที่นักเรียนใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อวัน	75
5	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ผู้ปกครองที่ให้การอบรมเลี้ยงดู อายุของผู้ปกครอง การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย ความสะอาดเรียบร้อยของบ้าน ลักษณะบริเวณรอบบ้าน ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง	77
6	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรปัจจัยด้านโรงเรียน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสื่อมวลชน ด้านชุมชน ด้านศาสนา	84
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	86
8	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน ระหว่างปัจจัยที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 506 คน	88
9	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคู่ ค่าสัมประสิทธิ์การถ่วงน้ำหนักที่เปลี่ยนไป และการทดสอบนัยสำคัญ	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 10 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนายในรูปคะแนนดิบ (b) และในรูปคะแนนมาตรฐาน (B) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย (S.E.b) ค่า t และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (R) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย (S.E._e) และค่าคงที่ของการทำนายในรูปคะแนนดิบ (a) ในตัวทำนายที่ดีในตัวอย่างที่เกี่ยวกับเจตคติ ของตัวอย่างประชากรในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 93